Európai Bankhatóság

2011. szeptember 27.

EBA BS 2011 116 végleges

Az EBH iránymutatása a felelős belső irányításról

(GL 44)

London, 2011. szeptember 27.

Az EBH iránymutatása a felelős belső irányításról

Az Iránymutatás jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i, 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EBH-rendelet) 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az EBH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és a pénzpiaci szereplők minden erőfeszítést meg kell tenniük azért, hogy megfeleljenek az Iránymutatásnak.

2. A különféle iránymutatások rögzítik az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az EBH ezért elvárja, hogy ellenkező rendelkezés hiányában minden hatáskörrel rendelkező hatóság és a pénzügyi piacok valamennyi résztvevője betartsa a neki címzett iránymutatásokat. Az egyes iránymutatások hatálya alá tartozó, hatáskörrel rendelkező hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásoknak, hogy azokat beépítik saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. a keretek, vagy felügyeleti szabályok, és/vagy útmutatások vagy felügyeleti folyamatok módosításával), többek között ott, ahol a dokumentumban szereplő adott iránymutatások címzettjei elsősorban az intézmények.

Jelentési követelmények

3. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak 2011. november 28-ig be kell jelenteniük az EBH-nak, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni jelen Iránymutatásnak, illetve hogy milyen okok miatt nem felelnek meg azoknak. Bejelentést olyan személy nyújthat be, aki felhatalmazással rendelkezik arra nézve, hogy hatáskörrel rendelkező hatóságának nevében tájékoztassa az EBH-t. A bejelentést a compliance@eba.europa.eu címre kell elküldeni.

4. A hatáskörrel rendelkező hatóságok előző bekezdésben említett értesítését az EBH-rendelet 16. cikke értelmében az EBH a honlapján közzéteszi.

Az Iránymutatás alábbiakban közölt szövegében az iránymutatások sajátos aspektusaival kapcsolatban néhol további magyarázatok szerepelnek, amelyek vagy példák, vagy egy rendelkezés mögöttes indokát világítják meg. Ilyen esetben a magyarázó szöveg keretben jelenik meg.

Tartalomjegyzék

I. cím – Tárgy, hatály és fogalom meghatározások

1. Tárgy

Az Iránymutatás célja a felügyeleti elvárások harmonizálása és a felelős belső irányítási szabályok megbízható átültetésének javítása, összhangban a 2006/48/EK irányelv 22. cikkével és V. mellékletével, valamint a nemzeti társasági jogi rendelkezésekkel.

2. Hatály és alkalmazási szint

1. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak meg kell követelniük az intézményektől a felelős belső irányításról szóló jelen Iránymutatásban meghatározott rendelkezések betartását.
2. Az Iránymutatás alkalmazását a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamataik részeként felül kell vizsgálniuk.

Magyarázó megjegyzés: A CEBS/EBH iránymutatást készített a felügyeleti felülvizsgálati folyamatról, amely az EBH honlapján érhető el.

3. Az Iránymutatás eltérő rendelkezés hiányában az intézményekre egyedi jelleggel, az anyavállalatokra és a leányvállalatokra pedig konszolidált vagy szubkonszolidált jelleggel alkalmazandó.
4. A 2006/48/EK és a 2006/49/EK módosított irányelvekben meghatározott arányosság az Iránymutatásban foglalt összes rendelkezésre vonatkozik. Az intézmény bizonyíthatja, hogy megközelítése, amely tevékenységeinek jellegét, nagyságrendjét és összetettségét tükrözi, hogyan felel meg az Iránymutatás által előírt eredménynek.

3. Fogalom meghatározások

1. Ebben az Iránymutatásban a „vezető testület” kifejezés a következő jelentéssel bír: egy intézmény felvigyázási és irányítási funkciót gyakorló szerve (vagy szervei), amely végső döntéshozatali hatáskörrel rendelkezik, és amelyet felhatalmaztak arra, hogy megszabja az intézmény stratégiáját, célkitűzéseit és általános irányát. A vezető testületnek magába kell foglalnia azokat a személyeket, akik ténylegesen irányítják egy intézmény üzletmenetét.
2. Ebben az Iránymutatásban az „intézmény” kifejezés a következő jelentéssel bír: a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv szerinti hitelintézetek és befektetési vállalkozások.

II. cím – Az intézmények belső irányításával kapcsolatos követelmények

A.

B. Vállalati felépítés és szervezet

4. Szervezeti keret

1. Az intézmény vezető testületének kell biztosítania, hogy az intézmény alkalmas és átlátható vállalati felépítéssel rendelkezzen. A felépítés előmozdítja és bizonyítja az intézmény hatékony és körültekintő vezetését, egyedi jelleggel és csoport szinten egyaránt. Az intézményen belül a jelentéstételi vonalaknak, valamint a felelősségi körök és a hatáskörök elosztásának világosnak, jól meghatározottnak és következetesnek kell lenniük, és ezeket érvényre kell juttatni.
2. A vezető testületnek biztosítania kell, hogy az intézmény felépítése és adott esetben a csoporton belüli struktúrák az intézmény saját alkalmazottai és a felügyeleti szervek számára egyaránt világosak és átláthatók legyenek.
3. A vezető testületnek értékelnie kell, hogy a vállalati felépítés különféle elemei hogyan egészítik ki egymást és milyen kölcsönhatásban vannak egymással. A felépítés nem gátolhatja a vezető testületet abban, hogy képes legyen átlátni és hatékonyan kezelni az intézményt vagy a csoportot érintő kockázatokat.
4. A vezető testületnek értékelnie kell, hogy a csoport felépítésében bekövetkező változások hogyan hatnak a biztonságra. A vezető testületnek bármilyen szükséges kiigazítást gyorsan kell végrehajtania.

Magyarázó megjegyzés:
Változás adódhat például új leányvállalatok létrehozása, fúziók és felvásárlások, a csoport egyes részeinek eladása vagy megszüntetése, vagy külső fejlemények miatt.

5. Fékek és ellensúlyok a csoport szintű működésben

1. Csoportként történő működés esetén az anyavállalat vezető testületét kell, hogy terhelje az általános felelősség a csoporton belül a megfelelő belső irányításért, valamint annak biztosításáért, hogy a csoport és a csoportot alkotó jogalanyok felépítését, tevékenységét és kockázatait tekintve megfelelő irányítási keret álljon rendelkezésre.
2. Valamely csoportba tartozó szabályozott leányvállalat vezető testületének leányvállalati szinten ugyanazoknak a felelős belső irányítási értékeknek és politikáknak kell megfelelnie, mint anyavállalatának, kivéve, ha jogi vagy felügyeleti követelmények vagy arányossági megfontolások mást diktálnak. Ennek megfelelően a szabályozott leányvállalat vezető testületének saját, belső irányítással kapcsolatos felelősségi körén belül úgy kell meghatároznia politikáit és értékelnie minden csoportszintű döntést vagy

gyakorlatot, hogy azok ne eredményezzék a szabályozott leányvállalat részéről a hatályos jogi vagy szabályozó hatósági rendelkezések vagy prudenciális előírások megsértését. A szabályozott leányvállalat vezető testületének azt is biztosítania kell, hogy ezek a döntések vagy gyakorlatok ne legyenek károsak a következőkre nézve:

a) a leányvállalat biztonságos és körültekintő vezetése;

b) a leányvállalat jó pénzügyi állapota; vagy

c) a leányvállalat érdekelt feleinek jogi érdekei.

3. Az alábbi bekezdéseket mind az anyavállalat, mind a leányvállalatok vezető testületeinek figyelembe kell venniük és alkalmazniuk kell és, értékelve a csoport vonatkozások saját felelős belső irányításukra gyakorolt hatásait.
4. Belső irányítási felelősségi köreinek ellátása során az anyavállalat vezető testületének tisztában kell lennie minden lényeges kockázattal és problémával, amely érintheti a csoportot, magát az anyaintézményt és leányvállalatait. Ezért megfelelő ellenőrzést kell gyakorolnia leányvállalatai felett, a szabályozott leányvállalatok vezető testületeire háruló önálló jogi és irányítási feladatok tiszteletben tartása mellett.
5. A felelős belső irányítással kapcsolatos felelősségi köreinek ellátása érdekében az anyavállalat vezető testületének:

a) olyan irányítási struktúrát kell létrehoznia, amely hozzájárul leányvállalatainak tényleges felügyeletéhez, és figyelembe veszi azoknak a különböző kockázatoknak a jellegét, nagyságrendjét és összetettségét, amelyeknek a csoport és leányvállalatai ki vannak téve;

b) csoport szintű felelős belső irányítással kapcsolatos politikát kell jóváhagynia, amely magában foglalja az összes alkalmazandó irányítási követelménynek való megfelelésre vonatkozó kötelezettségvállalást;

c) biztosítania kell, hogy elegendő erőforrás álljon valamennyi leányvállalat rendelkezésére ahhoz, hogy meg tudjanak felelni mind a csoport szintű, mind pedig a helyi felelős belső irányítási sztenderdeknek

d) megfelelő eszközökkel kell rendelkeznie annak nyomon követéséhez, hogy az egyes leányvállalatok megfelelnek-e az összes alkalmazandó felelős belső irányítási követelménynek; és

e) biztosítania kell, hogy a csoporton belüli jelentéstételi vonalak világosak és átláthatók legyenek, különösen amennyiben az üzleti szerkezet nem esik egybe a csoport jogi felépítésével.

6. A szabályozott leányvállalatnak, mint az erős irányítás egyik eleme, kellő számú független tag vezető testületbe való bevonását is mérlegelnie kell. A vezető testület független tagjai azok a nem ügyvezető igazgatók, akik függetlenek a

leányvállalattól és a csoportjától, valamint az ellenőrzést gyakorló részvényestől.

6. A szervezeti felépítés ismeretének követelménye („know-your-structure”)

1. A vezető testületnek teljes mértékben ismernie és értenie kell az intézmény működési struktúráját („know your structure”), és biztosítani kell, hogy az összhangban legyen jóváhagyott üzleti stratégiájával és a kockázati profillal.

Magyarázó megjegyzés: Kritikus jelentőségű, hogy a vezető testület teljes mértékben ismerje és értse az intézményműködési struktúráját. Amennyiben egy intézmény sok jogi személyt hoz létre csoportján belül, azok száma, és különösen a köztük fennálló kapcsolatok és ügyletek, problémát jelenthetnek a felelős belső irányítás kialakítása és a csoport egészét érintő kockázatok kezelése és áttekintése szempontjából, ami maga is kockázatot jelent.

2. A vezető testületnek irányítania és értenie kell az intézmény szervezeti felépítését, annak alakulását és korlátait, , továbbá gondoskodnia kell arról, hogy a struktúra indokolt legyen, és ne legyen követhetetlen vagy öncélúan bonyolult. Emellett felelős az új struktúrák létrehozására vonatkozó megbízható stratégiák és politikák jóváhagyásáért is. Hasonlóképpen a vezető testületnek fel kell ismernie azokat a kockázatokat, amelyek k a jogi személyfelépítésének összetettségéből adódnak, és biztosítania kell, hogy az intézmény képes legyen kellő időben tájékoztatást nyújtani az egyes jogi személyek típusáról, alapító okiratáról, tulajdonosi szerkezetéről és tevékenységeiről.
3. Az anyavállalat vezető testületének nemcsak a csoport vállalati szerkezetét kell értenie, hanem a különböző jogalanyok célját és a közöttük fennálló összefüggéseket és kapcsolatokat is. Ez magában foglalja a csoport szintű működési kockázatok, a csoporton belüli kitettségek, valamint annak megértését is, hogy szokásos, illetve kedvezőtlen körülmények között milyen hatások érhetik a csoport finanszírozását, tőkéjét és kockázati profilját.
4. Az anyavállalat vezető testületének gondoskodnia kell arról, hogy a csoportba tartozó különböző jogalanyok (köztük maga az anyaintézmény is) elegendő információt kapjanak ahhoz, hogy mindannyian világos képet alkothassanak a csoport általános céljairól és kockázatairól. A jogalanyok között végbemenő és a csoport operatív működése szempontjából lényeges jelentős információáramlásokat dokumentálni kell, és kérés esetén azonnal hozzáférhetővé kell tenni az adott esettől függően a vezető testület, az kontroll funkciók és a felügyeleti szervek számára.
5. Az anyavállalat vezető testületének gondoskodnia kell arról, hogy folyamatosan tájékozott legyen a csoport felépítéséből fakadó kockázatokat illetően. Ez a következőket foglalja magában:

a) a főbb kockázati tényezőkre vonatkozó információk, valamint

b) az intézmény felépítését és az egyes jogalanyok tevékenységeinek a jóváhagyott stratégiával való összeegyeztethetőségét értékelő rendszeres jelentések.

7. Nem szokványos és nem átlátható tevékenységek

1. Amennyiben egy intézmény különleges célú gazdasági egységeken vagy kapcsolódó struktúrákon keresztül, vagy olyan jogrendszerekben működik, amelyek akadályozzák az átláthatóságot vagy nem felelnek meg a nemzetközi banki szabványoknak, a vezető testületnek ismernie kell ezek célját és felépítését, valamint a hozzájuk kapcsolódó különleges kockázatokat. A vezető testület csak akkor fogadja el ezeket a tevékenységeket, ha meggyőződött arról, hogy a kockázatokat megfelelően kezelni fogják.

Magyarázó megjegyzés:

Ezen elven túlmenően a nem teljes mértékben átlátható vagy a nemzetközi banki szabványoknak nem megfelelő jogrendszerekben folytatott üzleti tevékenységek értékelésekor az illetékes felügyeleti hatóságok a hatékony bankfelügyelet Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által kidolgozott alapelveit is alkalmazhatják.

Az intézményt jogos indokok késztethetik arra, hogy bizonyos jogrendszerekben működjön (vagy adott jogrendszerekben működő jogalanyokkal vagy partnerekkel működjön együtt), vagy hogy meghatározott struktúrákat hozzon létre (például különleges célú gazdasági egységeket vagy vállalati vagyonkezelőket). A nem teljes mértékben átlátható vagy a nemzetközi banki szabványoknak (például a prudenciális felügyelet, az adózás, a pénzmosás elleni küzdelem vagy a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem területén) nem megfelelő jogrendszerekben vagy összetett vagy nem átlátható struktúrákon keresztül való működés különleges jogi-, hírnév- és pénzügyi kockázatokkal járhat. Akadályozhatja a vezető testületet abban is, hogy megfelelő üzleti felügyeletet gyakoroljon, és gátolja a hatékony bankfelügyeletet. Ezeket ezért csak akkor szabad jóváhagyni és fenntartani, ha céljukat meghatározták és megértették, ha biztosított a tényleges felügyeletet, és ha minden lényeges kapcsolódó kockázat, amellyel ezek a struktúrák járhatnak, megfelelően kezelhető.

Ennek következtében a vezető testületnek különleges figyelmet kell fordítania mindezekre a helyzetekre, mivel jelentős kihívásokat jelentenek a csoport szerkezetének megértése szempontjából.

2. A vezető testületnek az ilyen struktúrák és tevékenységek jóváhagyására és fenntartására megfelelő stratégiákat, politikákat és eljárásokat kell megszabnia, fenntartania és folyamatosan felülvizsgálnia annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban maradjanak a kívánt céljukkal.

3. A vezető testületnek biztosítania kell, hogy megfelelő intézkedések történjenek az ilyen tevékenységek kockázatainak elkerülése vagy mérséklése érdekében. Ez a következőket foglalja magában:

   a) az intézmény megfelelő politikákkal és eljárásokkal, valamint dokumentált folyamatokkal (például alkalmazandó limitek, információs követelmények) rendelkezik az ilyen tevékenységek mérlegelése, jóváhagyása és kockázatkezelése céljából, figyelembe véve a csoport működési struktúráját érintő következményeket;

   b) az e tevékenységekre és kockázataikra vonatkozó információk hozzáférhetők az intézmény központja és könyvvizsgálói számára, és azokat jelentik a vezető testületnek és a felügyeleti szerveknek;

   c) az intézmény időszakonként értékeli, hogy továbbra is fennáll-e az átláthatóságot akadályozó tevékenységek szükségessége.

4. Ugyanilyen intézkedéseket kell hozni, ha egy intézmény nem szokványos vagy nem átlátható tevékenységeket végez az ügyfelek számára.

Magyarázó megjegyzés:
Az ügyfelek számára végzett nem szokványos vagy nem átlátható tevékenységek (például segítségnyújtás az ügyfeleknek abban, hogy offshore jogrendszerekben társaságot alapítsanak; összetett struktúrák és finanszírozási tranzakciók kidolgozása számukra vagy vagyonkezelői szolgáltatások nyújtása) hasonló, felelős belső irányítással kapcsolatos kihívásokat jelenthetnek, és jelentős működési- és hírnévkockázatot idézhetnek elő. Ezért ugyanolyan kockázatkezelési intézkedéseket kell hozni, mint az intézmény saját üzleti tevékenységeivel kapcsolatban.

5. Mindezeket a struktúrákat és tevékenységeket rendszeres belső és külső auditnak kell alávetni.

B. Vezető testület

B.1 A vezető testület feladatai és felelőssége

8. A vezető testület felelőssége

1. Az intézményért az általános felelősséget a vezető testületnek kell viselnie, és annak kell meg az intézmény stratégiáját. A vezető testület felelősség ét jóváhagyott írásbeli dokumentumban, világosan kell meghatározni.

Magyarázó megjegyzés:
A vezető testület felelősségi köreinek megbízható végrehajtása az intézmény megbízható és körültekintő vezetésének alapja. A dokumentált felelősségi köröknek összhangban kell állniuk a nemzeti társasági jogi rendelkezésekkel is.

2. A vezető testület legfőbb feladatai közé kell tartoznia az alábbiak megszabásának és ellenőrzésének:

   a) az intézmény hosszú távú pénzügyi érdekeinek és fizetőképességének figyelembevételével, az alkalmazandó jogi és szabályozási kereten belül kialakított általános intézményi üzleti stratégia;

   b) az intézmény általános kockázati stratégiája és politikája, beleértve annak kockázattűrését/kockázatvállalási hajlandóságát és kockázatkezelési keretét;

   c) az intézmény kockázatainak fedezéséhez megfelelő belső tőke és szavatoló tőke összege, típusa és megoszlása;

   d) szilárd és átlátható szervezeti felépítés hatékony kommunikációs és jelentéstételi csatornákkal;

   e) az intézményben kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek kinevezésére és utódlására vonatkozó politika;

   f) az intézmény kockázati stratégiáival összhangban lévő javadalmazási keret;

   g) az intézmény felelős vállalat irányítási elvei és vállalati értékei, többek között egy magatartási kódex vagy hasonló dokumentum formájában; és

   h) megfelelő és hatékony belső kontroll rendszer, amely jól működő kockázat kontroll, megfelelőség biztosítási és belső ellenőrzési funkciókat, valamint megfelelő pénzügyi beszámolási és számviteli keretet foglal magában.

3. A vezető testületnek rendszeresen felül kell vizsgálnia és ki kell igazítania ezeket a politikákat és stratégiákat. A vezető testület felelős a felügyeleti hatóságokkal és más érdekelt felekkel való megfelelő kommunikációért.

9. A belső irányítási keretek értékelése

1. A vezető testületnek nyomon kell követnie és rendszeresen értékelnie kell az intézmény belső irányítási kereteinek hatékonyságát.
2. A belső irányítási keretek és alkalmazásuk felülvizsgálatát legalább évente el kell végezni. Ennek az intézményt érintő belső és külső tényezőkben bekövetkező változásokra kell összpontosítania.

10. A vezető testület irányítási és felvigyázási funkciói

1. Az intézményvezető testületének irányítási és felvigyázási funkciói hatékony kölcsönhatásban kell, hogy legyenek egymással.

Magyarázó megjegyzés:

A tagállamok rendszerint két **irányítási struktúra** egyikét – az osztatlan vagy a duális testületi felépítést – alkalmazzák. Mindkét felépítésben a vezető testület irányítási és felvigyázási funkciójának is megvan a saját szerepe az intézmény vezetésében, amelyet közvetlenül vagy bizottságokon keresztül tölt be.

Az irányítási funkció tesz javaslatot az intézmény által követendő irányvonalra; biztosítja a stratégia hatékony végrehajtását és felelős az intézmény mindennapi működtetéséért.

A felvigyázási funkció ellenőrzi az irányítási funkciót, és tanácsot ad számára. Ellenőrzési szerepe abban áll, hogy építő jellegű problémákat vet fel az intézmény stratégiájának kialakítása során; nyomon követi az irányítási funkció teljesítményét és a megállapodás szerinti célok és célkitűzések elérését; és biztosítja a pénzügyi információk integritását, valamint a hatékony kockázatkezelést és belsőkontrollokat.

A jó irányítás eléréséhez az intézmény irányítási és felvigyázási funkcióinak hatékony kölcsönhatásban kell állniuk egymással az intézmény elfogadott stratégiájának megvalósítása és különösen az intézményt érintő kockázatok kezelése érdekében. Jóllehet jelentős eltérések lehetnek a különböző országok jogi és szabályozási keretei között, ezek nem zárhatják ki az e két funkció közötti hatékony kölcsönhatást, akár egy, akár több testületből áll az intézmény vezető testülete.

2. A vezető testületnek felvigyázói funkciójában:

   a) késznek és képesnek kell lennie a vezető testület tagjai által irányítási funkciójukban nyújtott javaslatok, magyarázatok és tájékoztatások megkérdőjelezésére és konstruktív módon kritikus értékelésére, nyomon kell követnie, hogy következetesen végrehajtják-e az intézmény stratégiáját, kockázattűrését/kockázatvállalási hajlandóságát és politikáit, és hogy az intézmény hosszú távú pénzügyi érdekeivel és fizetőképességével összhangban teljesülnek-e a teljesítményszabványok; és

   b) nyomon kell követnie a vezető testület irányítási funkciót ellátó tagjainak teljesítményét, a vonatkozó szabványokkal összevetve azt.

3. Az irányítási funkciót ellátó vezető testületnek össze kell hangolnia az intézmény tevékenységét és kockázati stratégiáit a felvigyázási funkciót ellátó

vezető testülettel, és rendszeresen meg kell vitatnia e stratégiák végrehajtását a felügyeleti funkciót ellátó vezető testülettel.

4. Mindkét funkciónak elegendő információval kell ellátnia a másik funkciót. A vezető testületnek irányítási funkciójában rendszeresen és szükség esetén késedelem nélkül átfogóan tájékoztatnia kell a vezető testület felvigyázási funkcióját ellátó vezető testületet a valamely helyzet értékelése szempontjából lényeges elemekről, az intézmény vezetéséről és pénzügyi biztonságának fenntartásáról.

B.2 A vezető testület összetétele és működése

11. A vezető testület összetétele, kinevezése és utódlása

1. A vezető testületnek megfelelő számú tagból kell állnia, és megfelelőnek kell lennie az összetételének. A vezető testületnek rendelkeznie kell a tagok kiválasztására, nyomon követésére és utódlásuk megtervezésére vonatkozó politikával.
2. Az intézménynek az intézmény méretének és összetettségének, valamint tevékenységei jellegének és hatókörének figyelembevételével kell meghatároznia a vezető testület méretét és összetételét. A vezető testületi tagok kiválasztásának biztosítania kell, hogy összességében elegendő szakértelem álljon rendelkezésre.
3. A vezető testületnek képzett és tapasztalt jelölteket kell találnia és kiválasztania, és biztosítania kell a vezető testület utódlásának megfelelő tervezését, figyelembe véve az összetétel, a kinevezés és az utódlástekintetében fennálló egyéb jogi követelményeket is.
4. A vezető testületnek biztosítania kell, hogy az intézmény rendelkezzen az új tagok kiválasztására és a meglévő tagok újbóli kinevezésére vonatkozópolitikával. . E politikának ki kell térnie a kellő szakértelem biztosítása érdekében a szükséges kompetenciák és készségek meghatározására.
5. A vezető testület tagjait egy adott időszakra kell kinevezni. Az újbóli kinevezésre való jelöléseknek a fent említett profilon kell alapulniuk, és ezekre csak a tag által az utolsó hivatali időszak alatt nyújtott teljesítmény gondos mérlegelése után kerülhet sor.
6. Amikor a vezető testület elkészíti tagjainak utódlási tervét, figyelembe kell vennie az egyes tagok szerződésének vagy megbízásának lejárati dátumát, megelőzve ezzel – amennyiben lehetséges – azt, hogy túl sok tagot kelljen egyidejűleg pótolni.

12. Elkötelezettség, függetlenség és az érdekellentétek kezelése a vezető testületben

1. A vezető testület tagjainak aktívan részt kell venniük az intézmény tevékenységében, és képesnek kell lenniük a megfontolt, tárgyilagos és független döntésre és ítélethozatalra.
2. A vezető testületi tagok kiválasztásának biztosítania kell, hogy elegendő szakértelem és önállóság álljon rendelkezésre a vezető testületben. Az intézménynek biztosítania kell, hogy a vezető testület tagjai képesek legyenek elegendő időt és energiát fordítani arra, hogy ténylegesen betöltsék feladatköreiket.
3. A vezető testület tagjainak csak korlátozott számú megbízást vagy más, időigényes szakmai tevékenységet szabad vállalniuk. Ezenkívül a tagoknak tájékoztatniuk kell az intézményt másodlagos szakmai tevékenységeikről (például más társaságbeli megbízások). Minthogy az elnökre több felelősség és feladat hárul, tőle nagyobb időráfordítás várható el.
4. Írásbeli dokumentumban minden vezető testületi tag vonatkozásában rögzíteni kell, hogy mennyi minimális időráfordítást várnak el az egyes tagoktól. Új tag kinevezésének mérlegelésekor vagy egy meglévő tag új megbízásáról való tájékoztatás beérkezésekor a vezető testület tagjainak fel kell tenniük azt a kérdést, hogy az érintett személy hogyan tud majd elegendő időt fordítani arra, hogy eleget tegyen az intézménnyel szembeni feladatainak. A felvigyázási funkciót ellátó vezető testület tagok jelenlétét nyilvánosságra kell hozni. Az intézménynek mérlegelnie kell az irányítási funkciót ellátó vezető testületi tagok hosszú távú távollétének közzétételét is.
5. A vezető testület tagjainak képesnek kell lenniük tárgyilagosan, kritikusan és függetlenül eljárni. A tárgyilagos és független értékítélet meghozatalának képességét növelő intézkedések közé kell tartoznia a tagok kellően tág jelölti csoportból való felvételének és a nem ügyvezető tagok elégséges számának.

Magyarázó megjegyzés: A felvigyázási funkció tárgyilagosságát és függetlenségét a független tagok megfelelő kiválasztásával akkor is garantálni kell, ha a vezető testület felvigyázási funkciója formálisan is elkülönítésre kerül az irányítási funkciójától.

6. A vezető testületnek írásban rögzített politikával kell rendelkeznie a tagjaival kapcsolatos érdekkonfliktusok kezelésére. A politikának meg kell határoznia a következőket:

   a) a tag olyan érdekkonfliktusok elkerülésére vonatkozó kötelezettségét, amelyeket nem tárt fel a vezető testület számára és az nem hagyott jóvá, máskülönben pedig az összeütközések megfelelő kezelésének biztosítására vonatkozó kötelezettsége;

   b) a tagok által bizonyos tevékenységek megkezdése előtt (mint például egy másik vezető testületben végzett munka) követendő felülvizsgálati vagy jóváhagyási folyamatot annak biztosítása érdekében, hogy ez az új megbízás ne hozzon létre érdekkonfliktust;

c) a tag arra vonatkozó kötelességét, hogy tájékoztatnia kell az intézményt minden ügyről, amelynek következtében érdekkonfliktus keletkezhet vagy áll máris fenn;

d) a tag arra vonatkozó felelősségét, hogy tartózkodnia kell a döntéshozatalban való részvételtől vagy a szavazástól minden olyan ügyben, amelynek esetében érdek összeütközése lehet, vagy egyéb módon sérülhet a tárgyilagossága vagy az intézménnyel szembeni feladatai megfelelő ellátásának képessége;

e) megfelelő eljárásokat annak érdekében, hogy a kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletek a szokásos piaci feltételek mellett valósuljanak meg; és

f) annak módját, hogy a vezető testület hogyan fogja kezelni a politikának való megfelelés hiányát.

13. A vezető testület képesítései

1. A vezető testület tagjainak alkalmasaknak kell lenniük a beosztásukra, és ezt az alkalmasságukat – többek között képzés révén is – fenn kell tartaniuk. Pontosan érteniük kell az intézmény felelős belső irányítási rendszerét és ezen belül saját szerepüket.
2. A vezető testület tagjainak külön-külön és együttesen is rendelkezniük kell a feladataik megfelelő ellátásához szükséges szakértelemmel, gyakorlattal, kompetenciákkal, ismeretekkel és személyes kvalitásokkal, ideértve a szakszerűséget és a személyes feddhetetlenséget.
3. A vezető testület tagjainak naprakész ismeretekkel kell rendelkezniük az intézmény tevékenységéről, a felelősségi köreiknek megfelelő szinten. Ez magában foglalja azoknak a területeknek a megfelelő ismeretét, amelyekért közvetlenül nem felelősek, de amelyekért együttesen elszámoltathatók.
4. A hatékony irányítás és ellenőrzés érdekében a tagoknak együttesen teljes mértékben ismerniük kell az üzleti tevékenység jellegét és az ahhoz társuló kockázatokat, és megfelelő szakértelemmel és gyakorlattal kell rendelkezniük az intézmény által folytatni kívánt minden egyes lényeges tevékenységgel kapcsolatban.
5. Az intézménynek megbízható folyamattal kell rendelkeznie annak biztosítása érdekében, hogy a vezető testület tagjai külön-külön és együttesen megfelelő képzettséggel rendelkezzenek.
6. A vezető testület tagjainak meg kell szerezniük, fenn kell tartaniuk és el kell mélyíteniük tudásukat és készségeiket, hogy eleget tudjanak tenni feladataiknak. Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy a tagok részt vehessenek egyénileg kialakított képzési programokban, amelyeknek figyelembe kell venniük az intézmény számára szükséges tudásprofil és a tag tényleges tudása közötti hézagokat. A felölelhető területek közé tartoznak az intézmény kockázatkezelési eszközei és modelljei, az új fejlesztések, a

szervezeten belüli változások, az összetett termékek, az új termékek vagy piacok és a fúziók. A képzésnek azokra az üzleti területekre is ki kell terjednie, amelyekért az egyes tagok közvetlenül nem felelősek. A vezető testületnek kellő időt, pénzbeli és egyéb forrásokat kell fordítania a képzésre.

14. A vezető testület szervezeti működése

1. A vezető testületnek megfelelő belső irányítási gyakorlatokat és eljárásokat kell meghatároznia saját szervezete és működése tekintetében, és rendelkeznie kell az e gyakorlatok követésének és a javításukat célzó időszakonkénti felülvizsgálatának biztosításához szükséges eszközökkel.

Magyarázó megjegyzés:
A vezető testület megbízható belső irányítási gyakorlatai és eljárásai a szervezeten belül és kívül egyaránt fontos jelzésként szolgálnak az intézmény irányítási politikáit és célkitűzéseit illetően. A gyakorlatok és eljárások magukban foglalják az ülések gyakoriságát, a munkavégzési eljárásokat és a jegyzőkönyveket, az elnök szerepét és a bizottságok igénybevételét.

2. A vezető testületnek rendszeresen össze kell ülnie, hogy megfelelően és hatékonyan eleget tudjon tenni kötelezettségeinek. A vezető testület tagjainak elegendő időt kell fordítaniuk az ülésre való felkészülésre. Ez az előkészítés magában foglalja a napirend meghatározását. Az ülés jegyzőkönyvének meg kell határoznia a napirenden szereplő pontokat, és világosan tartalmaznia kell a meghozott döntéseket és azokat az intézkedéseket, amelyekről megállapodás született. Ezeket a gyakorlatokat és eljárásokat, akárcsak a vezető testület jogait, kötelezettségeit és főbb tevékenységeit, a vezető testületnek dokumentálnia kell, és rendszeresen felül kell vizsgálnia.

A vezető testület működésének értékelése

3. A vezető testületnek rendszeresen értékelnie kell tevékenységei, irányítási gyakorlatai és eljárásai egyedi és együttes eredményességét és hatékonyságát, valamint bizottságai működését. Az értékelés elvégéséhez külső segítők is igénybe vehetők.

A vezető testület elnökének szerepe

4. Az elnöknek biztosítania kell, hogy a vezető testület megbízható alapra építve és jól tájékozottan hozza meg döntéseit. Bátorítania és ösztönöznie kell a nyílt és kritikus vitát, és gondoskodnia kell arról, hogy a döntéshozatali folyamaton belül ki lehessen nyilvánítani és meg lehessen vitatni az eltérő nézeteket.

Magyarázó megjegyzés:

A vezető testület elnöke kritikus szerepet tölt be a vezető testület megfelelő működésében. Biztosítja a vezető testület irányítását, és felelős annak hatékony általános működéséért.

5. Egyszintű rendszer esetén az intézményvezető testületének elnöke és vezérigazgatója nem lehet ugyanaz a személy. Amennyiben a vezető testület elnöke egyben az intézmény vezérigazgatója is, az intézménynek rendelkeznie kell olyan eszközökkel, amelyek minimalizálják a fékek és ellensúlyok esetleges sérülését. .

Magyarázó megjegyzés:

A fékek és ellensúlyok állhatnak például abból, hogy a felvigyázási funkciót ellátó vezető testület rendelkezik egy rangidős független taggal vagy hasonló pozícióval.

A vezető testület szakbizottságai

6. A vezető testületnek felvigyázási funkciójában – figyelemmel az intézmény méretére és összetettségére – mérlegelnie kell a vezető testület tagjaiból álló szakbizottságok felállítását (ha speciális szakértelmük vagy tanácsuk egy adott ügyben releváns, más személyek is felkérhetők a részvételre). Szakbizottság lehet audit bizottság, kockázatkezelési bizottság, javadalmazási bizottság, jelölő vagy emberi erőforrásokkal foglalkozó bizottság és/vagy belső irányítással, etikával vagy megfelelőség biztosítással foglalkozó bizottság.

Magyarázó megjegyzés:

A hatáskörök ilyen bizottságokra való átruházása semmilyen módon nem mentesíti a felvigyázási funkciót gyakorló vezető testületet az alól, hogy együttesen eleget tegyen feladatainak és felelősségi köreinek, de segíthet abban, hogy meghatározott területeken támogatást biztosítson számára, ha ez megkönnyíti a jó irányítási gyakorlatok és döntések kialakítását és végrehajtását.

7. A szakbizottságnak a szakértelem, kompetenciák és gyakorlat optimális összetételével kell rendelkeznie, ami összességében lehetővé teszi számára, hogy az érintett ügyeket teljes mértékben megértse, tárgyilagosan értékelni tudja és friss szempontokat vigyen azok átgondolásába. A bizottságnak elegendő számú független taggal kell rendelkeznie. Minden bizottságnak dokumentált megbízást kell kapnia a felvigyázási funkciót ellátó vezető testülettől (amely a megbízás hatókörét is tartalmazza), valamint meghatározott munkavégzési eljárásokkal kell rendelkeznie. A bizottságok tagsága és elnöki tisztje alkalmanként rotálható.

Magyarázó megjegyzés:

A tagság és az elnökség rotálása segít a nemkívánatos hatalmi koncentráció elkerülésében, és a friss nézőpontok érvényre juttatásában.

8. Az érintett bizottsági elnököknek rendszeresen be kell számolniuk a vezető testületnek. A szakbizottságoknak az összhang biztosítása és a hézagok elkerülése érdekében szükség szerint együtt kell működniük egymással. Ez megvalósítható például kölcsönös részvétellel: valamely szakbizottság elnöke vagy tagja egyben egy másik szakbizottság tagja is lehet.

Audit bizottság

9. Az audit bizottságnak (vagy ezzel egyenértékű bizottságnak) többek között nyomon kell követnie a vállalat belsőkontroll, belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek hatékonyságát; felügyelnie kell az intézmény külső könyvvizsgálóit; ajánlást kell tennie a vezető testület általi jóváhagyás céljából a külső könyvvizsgálók kinevezésére, díjazására és elbocsátására; felül kell vizsgálnia és jóvá kell hagynia a könyvvizsgálat hatókörét és gyakoriságát; felül kell vizsgálnia a könyvvizsgálói jelentéseket; és ellenőriznie kell, hogy a felügyeleti funkciót ellátó vezető testület kellő időben meghozza-e a szükséges korrekciós intézkedéseket a kontrollok hiányosságainak, a jogszabályok, szabályozások és politikák be nem tartásának, valamint a könyvvizsgálók által azonosított egyéb problémák orvoslása céljából. Ezen túlmenően az audit bizottságnak ellenőrzési szerepet kell betöltenie a számviteli politikák intézmény általi megállapítása tekintetében.

Magyarázó megjegyzés:

Lásd az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról szóló 2006/43/EK irányelv 41. cikkét is.

10. A bizottság elnökének függetlennek kell lennie. Ha az elnök az intézmény irányítási funkciójának egykori tagja, megfelelő időnek kell eltelnie, mielőtt elfoglalja a bizottság elnöki posztját.
11. Az audit bizottság tagjainak összességében friss és releváns gyakorlati tapasztalattal kell rendelkezniük a pénzügyi piacok területén, vagy a múltban végzett üzleti tevékenységeik alapján a pénzügyi piaci tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó, elegendő szakmai tapasztalatot kellett szerezniük. A audit bizottság elnökének minden esetben speciális tudással és szakmai tapasztalattal kell rendelkeznie a számviteli elvek alkalmazása és a belső kontroll folyamatok terén.

Kockázatkezelési bizottság

12. A kockázatkezelési bizottság (vagy ezzel egyenértékű bizottság) feladata, hogy tanácsot adjon a vezető testület számára az intézmény általános jelenlegi és jövőbeni kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával és stratégiájával kapcsolatban, valamint hogy felügyelje e stratégia végrehajtását. A kockázatkezelési bizottság hatékonyságának növelése érdekében, annak rendszeresen kommunikálnia kell az intézmény kockázati kontroll funkciójával és kockázatkezelési igazgatójával, és adott esetben hozzá kell férnie külső szakértői tanácshoz, különösen a javasolt stratégiai jelentőségű tranzakciókkal, mint például fúziókkal és felvásárlásokkal kapcsolatban.

B.3 Üzleti magatartási keretek

15. Vállalati értékek és magatartási kódex

1. A vezető testületnek magas etikai és szakmai sztenderdeket kell kidolgoznia és azok alkalmazását elő kell mozdítnia.

Magyarázó megjegyzés: Ha megkérdőjelezik egy intézmény hírnevét, az elvesztett bizalom újraépítése nehéznek bizonyulhat, és annak következményei az egész piacra visszahathatnak. A szakmai és felelős magatartás vonatkozó sztenderdjeinek (például magatartási kódex) az intézmény egészében történő alkalmazása segíthet az intézményt érintő kockázatok csökkentésében. Különösen a működési- és hírnévkockázatok csökkennek, ha ezeket a sztenderdeket kiemelten kezelik, és megbízhatóan alkalmazzák.

2. A vezető testületnek világos politikákkal kell rendelkeznie azzal kapcsolatban, hogy hogyan kell e sztenderdeknek megfelelni.
3. E sztenderdek implementálását és a sztenderdeknek való megfelelést folyamatosan nyomon kell követni. Az eredményekről rendszeresen be kell számolni a vezető testületnek.

16. Intézményi szintű érdekellentétek

1. A vezető testület a tényleges és lehetséges érdekkonfliktusok azonosítására hatékony politikákat állapít meg, hajt végre és tart fenn. A vezető testület előtt felfedett és általa jóváhagyott érdekellentéteket megfelelően kezelik.
2. Írásos politikában kell azonosítani az intézmény azon kapcsolatait, szolgáltatásait, tevékenységeit és ügyleteit, amelyek esetében érdekellentét merülhet fel, amely politika azt is rögzíti, hogy ezeket az érdekellentéteket hogyan kell kezelni. E politikának ki kell terjednie az intézmény különböző

ügyfelei közötti, valamint az intézmény és a következők közötti kapcsolatokra és ügyletekre:

a) az intézmény ügyfelei (a kereskedelmi modell és/vagy az intézmény által végzett különféle szolgáltatások és tevékenységek következtében);

b) az intézmény részvényesei;

c) az intézmény vezető testületének tagjai;

d) az intézményalkalmazottai;

e) jelentős szállítók vagy üzleti partnerek; és

f) egyéb kapcsolt felek (például az intézmény anyavállalata vagy leányvállalatai).

3. Az anyavállalatnak valamennyi leányvállalata érdekeit figyelembe kell vennie és azokat egyensúlyba kell hoznia, továbbá mérlegelnie kell, hogy ezek az érdekek hogyan járulnak hozzá hosszú távon a csoport egészének közös céljához és érdekeihez.
4. Az érdekkonfliktusok kezelésére vonatkozó politikának meg kell határoznia az érdekkonfliktusok megelőzésének és kezelésének eszközeit. Ezek az eljárások és intézkedések a következőket foglalhatják magukban:

a) a feladatok megfelelő különválasztása, például az ügyletek vagy szolgáltatások láncán belül különböző személyek megbízása az érdekellentéteket hordozó tevékenységekkel, vagy különböző személyek megbízása az érdekellentétet hordozó tevékenységekkel kapcsolatos ellenőrzési és jelentéstételi feladatokkal;

b) információs korlátok létrehozása, így például bizonyos osztályok fizikai elkülönítése; és

c) az intézményen kívül is tevékenységet folytató személyek megakadályozása abban, hogy nem helyénvaló befolyást gyakoroljanak az intézményen belül az említett tevékenységgel kapcsolatban.

17. Belső riasztási eljárások

1. A vezető testületnek megfelelő belső riasztási eljárásokat kell létrehoznia a belső irányítással kapcsolatos alkalmazotti aggodalmak kommunikálására.
2. Az intézménynek megfelelő belső riasztási eljárásokat kell elfogadnia, amelyeket az alkalmazottak arra használhatnak fel, hogy a felelős belső irányítással összefüggő ügyekkel kapcsolatos jelentős és jogos aggodalmakra felhívják a figyelmet. Ezeknek az eljárásoknak biztosítaniuk kell az aggodalmat felvető munkatárs névtelenségét. Az érdekkonfliktusok elkerülése érdekében lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az ilyenfajta aggodalmakat a szokásos jelentéstételi vonalakon kívül vethessék fel (például a megfelelőség biztosítási

funkción vagy a belső ellenőrzési funkción vagy egy belső informátori eljáráson keresztül). A riasztási eljárásokat az intézményen belül valamennyi munkatárs számára elérhetővé kell tenni. Az alkalmazottak által a riasztási eljáráson keresztül adott információkat, amennyiben lényegesek, a vezető testületszámára elérhetővé kell tenni.

Magyarázó megjegyzés:

Egyes tagállamokban az intézményen belüli belső riasztási eljárásokon túlmenően az alkalmazottaknak lehetőségük van arra is, hogy az ilyen típusú aggodalmakról a felügyeleti hatóságot is tájékoztassák.

B.4 Kiszervezési és javadalmazási politikák

18. Kiszervezés

1. A vezető testületnek jóvá kell hagynia és rendszeresen felül kell vizsgálnia az intézmény kiszervezési politikáját.

Magyarázó megjegyzés:

Jelen Iránymutatás a kiszervezési politikára korlátozódik, a kiszervezés témakörének sajátos szempontjaival a kiszervezésről szóló CEBS-iránymutatás foglalkozik, amely elérhető az EBH honlapjáról.

Elvárt, hogy az intézmények mindkét iránymutatás-készletnek megfeleljenek. Ellentmondás esetén a kiszervezésről szóló (CEBS) iránymutatás elsődlegessége érvényesül, mivel az specifikusabb. Amennyiben egy kérdéssel a CEBS-iránymutatás nem foglalkozik, jelen Iránymutatás általános elvét kell alkalmazni.

2. A kiszervezési politikának figyelembe kell vennie a kiszervezésnek az intézmény tevékenységére és az intézményt érintő kockázatokra (például a működési, a hírnév és a koncentrációs kockázatra) gyakorolt hatását. A politikának magában kell foglalnia a kezdettől a kiszervezési megállapodás végéig alkalmazandó jelentéstételi és nyomon követési szabályokat (ideértve a kiszervezés üzleti indokolásának elkészítését, a kiszervezési szerződés megkötését, a szerződés végrehajtását annak lejártáig, a vészhelyzeti terveket és kilépési stratégiákat). A politikát rendszeresen felül kell vizsgálni és naprakésszé kell tenni, kellő időben történő módosításokkal.
3. Az intézmény teljes mértékben felelős marad a kiszervezett szolgáltatásokért és tevékenységekért, valamint az ezekből eredő vezetői döntésekért. Ennek megfelelően a kiszervezési politikának világossá kell tennie, hogy a kiszervezés

nem menti fel az intézményt szabályozási jellegű kötelezettségei és az ügyfelekkel szembeni felelősségei alól.

4. A politikának rögzítenie kell, hogy a kiszervezési megállapodások nem akadályozhatják az intézmény hatékony helyszíni és nem helyszíni felügyeletét, és nem sérthetnek semmilyen, a szolgáltatásokra és a tevékenységekre vonatkozó felügyeleti korlátozást. A politikának ki kell térnie a belső kiszervezésre is (például az intézmény csoportján belüli külön jogi személy részéről), valamint azokra a csoportra jellemző sajátos körülményekre, amelyeket figyelembe kell venni.

19. A javadalmazási politika irányítása

1. A javadalmazási politika felügyeletét elsődlegesen az intézmény vezető testületének kell ellátnia.

Magyarázó megjegyzés:
A jelen Iránymutatás a javadalmazási politika felelős belső irányításával összefüggő *általános* keretet határozza meg. A javadalmazás kérdésének *konkrét* szempontjaival a javadalmazásról szóló, 2010. decemberi CEBS-iránymutatás foglalkozik. Elvárt, hogy az intézmények mindkét iránymutatás-készletnek megfeleljenek.

2. A felvigyázási funkciót ellátó vezető testületnek fenn kell tartania, jóvá kell hagynia és felügyelnie kell az intézmény általános javadalmazási politikájának alapelveit. Az intézmény javadalmazási eljárásainak világosnak, jól dokumentáltnak és az intézményen belül átláthatóknak kell lenniük.

3. A javadalmazási politika egészéért és annak felülvizsgálatáért való általános vezető testületi felelősségén túlmenően a kontroll funkciók megfelelő bevonása is szükséges. A vezető testület tagjainak, a javadalmazási bizottság tagjainak és a javadalmazási politika kialakításába és végrehajtásába bevont más munkatársaknak rendelkezniük kell az idevágó szakértelemmel, és képesnek kell lenniük arra, hogy önálló véleményt alkossanak a javadalmazási politika alkalmasságáról, ideértve annak a kockázatkezeléssel kapcsolatos kihatásait is.

4. A javadalmazási politikának az érdekkonfliktusok elhárítását is célként kell kitűznie. Az irányítási funkciót ellátó vezető testület nem határozhatja meg saját javadalmazását; ilyen gyakorlat elkerülése érdekében mérlegelheti például egy független javadalmazási bizottság igénybevételét. Üzleti egység nem határozhatja meg a felette kontroll funkciót gyakorlók javadalmazását.

5. A vezető testületnek felügyeletet kell gyakorolnia a javadalmazási politika alkalmazása felett, azt biztosítandó, hogy az a kívánt módon működjön. A javadalmazási politika végrehajtását központi és független felülvizsgálatnak is alá kell vetni.

C. Kockázatkezelés

20. Kockázati kultúra

1. Az intézménynek integrált és az egész intézményre kiterjedő kockázati kultúrát kell kialakítania, az intézményt érintő kockázatok és a kockázatkezelés teljes körű megértésére alapozva, az intézmény kockázattűrésének/kockázatvállalási hajlandóságának figyelembevételével.

Magyarázó megjegyzés: Mivel az intézmények tevékenysége többnyire kockázatvállalással jár, alapvető, hogy a kockázatokat megfelelően kezeljék. A hatékony kockázatkezelés kulcsfontosságú eleme az egész intézményre kiterjedő megbízható és következetes kockázati kultúra.

2. Az intézménynek politikákon, példákon, kommunikáción és az alkalmazottak, a kockázattokkal kapcsolatos felelősségi körüknek megfelelő, képzésén keresztül kell kialakítania saját kockázati kultúráját.
3. A szervezet valamennyi tagjának teljes mértékben tisztában kell lennie a kockázatkezelést érintő felelősségével. A kockázatkezelés nem csak a kockázati szakemberek vagy a kontroll funkciók feladata. A kockázatok mindennapi kezeléséért – a vezető testület felügyelete mellett – elsődlegesen az üzleti egységeknek kell felelniük, figyelembe véve az intézmény kockázattűrését/kockázatvállalási hajlandóságát és összhangban az intézmény politikáival, eljárásaival és kontroll mechanizmusaival.
4. Az intézménynek holisztikus kockázatkezelési kerettel kell rendelkeznie, amely valamennyi üzleti, támogató és kontroll funkciót ellátó egységére kiterjed, teljes mértékben figyelembe veszi az intézmény kockázati kitettségeinek gazdasági lényegét és valamennyi lényeges kockázatot felölel (például pénzügyi és nem pénzügyi, a mérlegben szereplő és mérlegen kívüli kockázatok, feltételes vagy szerződés szerinti kockázatok). Ennek hatóköre nem korlátozódhat a hitel-, piaci-, likviditási- és működési kockázatokra, hanem magában kell foglalnia a koncentrációs-, a hírnév-, a megfelelőségi- és a stratégiai kockázatokat is.
5. A kockázatkezelési keretnek képessé kell tennie az intézményt arra, hogy tájékozott döntéseket hozzon. Ezeknek a kockázatok azonosításából, méréséből vagy értékeléséből és nyomon követéséből származó információkon kell alapulniuk. A kockázatokat lentről felfelé és fentről lefelé, az irányítási lánc egészére, valamint valamennyi üzletágra kiterjedően kell értékelni az egész intézményben és abban a csoportban, amelyhez az intézmény tartozik, következetes terminológia és összeegyeztethető módszertanok alkalmazása mellett.

6. A kockázatkezelési keretet független belső vagy külső felülvizsgálatnak kell alávetni,és azt az intézmény kockázattűrésének/kockázatvállalási hajlandóságának függvényében rendszeresen át kell értékelni, a kockázat kontroll funkciótól és adott esetben a kockázat kezelési bizottságtól származó információk figyelembevételével. A figyelembe veendő tényezők közé tartoznak a belső és külső fejlemények, ideértve a mérleg és a bevételek növekedését, az üzleti tevékenység összetettségének fokozódását, , a kockázati profilját és a működési szerkezet fokozódó összetettségét, a földrajzi kiterjedést, a fúziókat és felvásárlásokat, valamint az új termékek vagy üzletágak bevezetését.

21. A javadalmazás összhangba hozása a kockázati profillal

1. A javadalmazási politikának és gyakorlatnak összhangban kell állnia az intézmény kockázati profiljával, és elő kell mozdítania a megbízható és hatékony kockázatkezelést.

Magyarázó megjegyzés: Jelen Iránymutatás a javadalmazási politikának az intézmény kockázati profiljával való összhangba hozására alkalmazandó *általános* keretet határozza meg. A javadalmazási politika *konkrét* szempontjaival a javadalmazásról szóló, 2010. decemberi CEBS-iránymutatás foglalkozik. Elvárt, hogy az intézmények mindkét iránymutatás-készletnek megfeleljenek.

2. Az intézmény általános javadalmazási politikájának összhangban kell lennie értékeivel, üzleti stratégiájával, kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával és hosszú távú érdekeivel. Ez nem ösztönözheti a túlzott kockázatvállalást. A garantált változó javadalmazás vagy a végső soron a sikertelenséget jutalmazó végkielégítések nincsenek összhangban a megbízható kockázatkezeléssel, sem a teljesítményalapú javadalmazás elvével, és ezeket általános szabályként tiltani kell.
3. Az olyan munkatársak esetében, akiknek szakmai tevékenysége lényeges hatással van az intézmény kockázati profiljára (például a vezető testület tagjai, a felső vezetés, az üzleti egységek kockázatvállalói, a belső kontrollért felelős munkatársak és minden olyan alkalmazott, aki olyan összjavadalmazásban részesül, amely a felső vezetéssel és a kockázatvállalókkal azonos javadalmazási kategóriába helyezi őt), a javadalmazási politikának speciális szabályokat kell meghatároznia azt biztosítandó, hogy javadalmazásuk összhangban álljon a megbízható és hatékony kockázatkezeléssel.
4. A kontroll funkciók munkatársait célkitűzéseiknek és teljesítményüknek megfelelően kell díjazni, nem pedig az általuk ellenőrzött üzleti egységek teljesítményével arányosan.
5. Amennyiben a fizetés mértéke a teljesítménytől függ, a javadalmazásnak az egyéni és a kollektív teljesítmény kombinációján kell alapulnia. Az egyéni teljesítmény meghatározásakor a pénzügyi teljesítményen kívül más tényezőket

is figyelembe kell venni. A bónuszok odaítélése céljából végzett teljesítménymérés részeként korrekciót kell végezni figyelemmel mindenfajta kockázatra és a tőkeköltségre és a likviditásra.

6. Az alapfizetésnek és a bónusznak megfelelő arányban kell állniuk egymással. A jelentős bónuszok állhatnak egyetlen azonnali készpénzkifizetésből, hanem egy rugalmas és halasztott, kockázattal korrigált összetevőt is tartalmazniuk kell. A bónuszkifizetés időzítésekor figyelembe kell venni a mögöttes kockázati teljesítményt.

22. Kockázatkezelési keretek

1. Az intézmény kockázatkezelési keretének olyan politikákat, eljárásokat, limiteket és kontrollokat kell magában foglalnia, amelyek biztosítják az üzletágak vagy az egész intézmény szintjén jelentkező kockázatok megfelelő, kellő időben történő és folyamatos azonosítását, mérését vagy értékelését, nyomon követését, mérséklését és jelentését.
2. Az intézmény kockázatkezelési keretének konkrét útmutatást kell nyújtania stratégiáinak végrehajtásához. Ezeknek adott esetben az intézmény kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával összhangban lévő, az intézmény megbízható működésével, pénzügyi erejével és stratégiai céljaival arányos belső limiteket kell megállapítaniuk és fenntartaniuk. Az intézmény kockázati profilját (vagyis tényleges és potenciális kockázati kitettségeinek összegét) e limiteken belül kell tartani. A kockázatkezelési keretnek biztosítania kell, hogy a limitek megsértéséről magasabb szinten értesüljenek, és azzal megfelelő nyomon követés mellett foglalkozzanak.
3. A kockázatok azonosításakor és mérésekor az intézménynek az aktuális kitettségekre irányuló munka kiegészítéseképpen előretekintő és visszatekintő eszközöket kell kialakítania. Az eszközöknek lehetővé kell tenniük a kockázati kitettségek üzletágak közötti összesítését is, és támogatniuk kell a kockázati koncentrációk azonosítását.
4. Az előretekintő eszközöknek (mint például a forgatókönyv-elemzések és a stressz-tesztek) válság körülmények széles köre esetén azonosítaniuk kell a lehetséges kockázati kitettségeket; a visszatekintő eszközöknek segíteniük kell a tényleges kockázati profilnak az intézmény kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával, valamint kockázatkezelési keretével szembeni felülvizsgálatában, és bemeneti adatokat kell biztosítaniuk az esetleges korrekciókhoz.

Magyarázó megjegyzés: A stressz-tesztre vonatkozó iránymutatások az EBH honlapján érhetők el.

5. A kockázatértékelés végső felelőssége kizárólag az intézményt terheli, amelynek ennek megfelelően kritikusan kell értékelnie kockázatait, és nem támaszkodhat kizárólag külső értékelésekre.

Magyarázó megjegyzés:

Az intézménynek például jóvá kell hagynia a megvásárolt kockázati modelleket, és azokat saját körülményeinek megfelelően kell beállítania, hogy biztosítsa a kockázatok pontos és átfogó beépítését és elemzését.

A külső kockázatértékelések (köztük a külső hitelminősítések vagy a kívülről vásárolt kockázati modellek) segíthetnek a kockázatok átfogóbb becslésének biztosításában. Az intézményeknek tisztában kell lenniük az ilyen értékelések hatókörével.

6. A vállalt kockázatok szintjét meghatározó döntések nem alapulhatnak csak számszerű információkon vagy modellek outputjain, hanem minőségi megközelítést alkalmazva (ideértve a szakértői értékelést és a kritikus elemzést) figyelembe kell venniük a metrikák és modellek gyakorlati és koncepcionális korlátait.,. A releváns makrogazdasági környezeti hatásokat közvetlenül is figyelembe kell a kitettségekre és a portfóliókra gyakorolt lehetséges hatások beazonosítása érdekében.. Ezeket az értékeléseket formálisan be kell építeni a kockázattal kapcsolatos lényeges döntésekbe.

Magyarázó megjegyzés:

Az intézménynek figyelembe kell vennie, hogy az előretekintő számszerű értékelések és a stressz-tesztek eredményei nagymértékben függnek a modellek korlátaitól és feltételezéseitől (ideértve a sokk súlyosságát és időtartamát, valamint a mögöttes kockázatokat). Ha például egy modell a gazdasági tőke nagyon magas hozamát adja ki, az a modellben rejlő gyengeségből is eredhet (például néhány releváns kockázat kizárásából), nem csak a kiváló stratégiából vagy annak az intézmény általi végrehajtásából.

7. Rendszeres és átlátható jelentéstételi mechanizmusokat kell létrehozni annak érdekében, hogy a vezető testület és az intézmény összes érintett egysége számára kellő időben rendelkezésre álló, pontos, tömör, érthető és érdemi formájú jelentéseket biztosítsanak, és ezek a kockázatok azonosítására, mérésére vagy értékelésére és nyomon követésére vonatkozó lényeges információkat meg tudják osztani. A jelentési keretnek jól meghatározottnak, dokumentáltnak és a vezető testület által jóváhagyottnak kell lennie.
8. Ha kockázatkezelési bizottságot hoztak létre, annak rendszeresen formális jelentéseket kell kapnia a kockázat kontroll funkciótól és a kockázatkezelési igazgatótól, és ezekkel adott esetben informális kommunikációt kell folytatnia.

Magyarázó megjegyzés:

A kockázatra vonatkozó információk hatékony kommunikációja kritikus jelentőségű az egész kockázatkezelési folyamat szempontjából, megkönnyíti a felülvizsgálati és döntéshozatali folyamatokat, és segít megelőzni az olyan

döntéseket, amelyek nem szándékolt módon növelhetik a kockázatot. A hatékony kockázati jelentési rendszer a kockázati stratégia és a vonatkozó kockázati adatok (például kitettségek és kulcsfontosságú kockázati mutatók) megbízható belső mérlegelésével és kommunikálásával jár együtt, mind horizontálisan, az intézmény egészében, mind pedig a kockázatkezelési lánc mentén felfelé és lefelé.

23. Új termékek

1. Az intézménynek rendelkeznie kell a vezető testület által jóváhagyott, az új termékek jóváhagyására vonatkozó, jól dokumentált politikával, amely az új piacok, termékek és szolgáltatások fejlesztésével és a meglévők jelentős átalakításaival foglalkozik.
2. Az új termékekre vonatkozó intézményi politikának minden olyan megfontolást fel kell ölelnie, amelyet az új piacokra való belépés, új termékekkel való kereskedés, új szolgáltatás elindítása vagy a meglévő termékek vagy szolgáltatások jelentős átalakítása előtt figyelembe kell venni. A politikának tartalmaznia kell az új termék/piac/tevékenység meghatározását is, amelyet az intézményen belül és a döntéshozatali folyamatba bevonandó belső funkciókban használni kell.
3. Az új termék politikának meg kell határoznia azokat a fő kérdéseket, amelyekkel a döntés meghozatala előtt foglalkozni kell. Ezek közé kell tartoznia a szabályozási megfelelésnek, az árazási modelleknek, a kockázati profilra gyakorolt hatásoknak, a tőkemegfelelésnek és a nyereségességnek, a megfelelő front, back és middle office erőforrások rendelkezésre állásának, valamint a társuló kockázatok megértéséhez és nyomon követéséhez szükséges megfelelő belső eszközök és szakértelem rendelkezésre állásának. Új tevékenység elindításakor egyértelműen el kell dönteni, hogy azért mely üzleti egység és mely személyek felelősek. Mindaddig nem szabad új tevékenységre vállalkozni, amíg nem állnak rendelkezésre megfelelő erőforrások a társuló kockázatok megértéséhez és kezeléséhez.
4. Az új termékek és a meglévő termékek jelentős átalakításának jóváhagyásába be kell vonni a kockázat kontroll funkciót. A kockázat kontroll által nyújtott inputnak teljes körű és tárgyilagos értékelést kell magukban foglalnia az új tevékenységekből eredő, különféle forgatókönyve melletti kockázatokról, , az intézmény kockázatkezelési és belső kontroll környezetében mutatkozó lehetséges hiányosságokról, valamint az intézmény új kockázatok hatékony kezelésére való képességéről. A kockázat kontroll funkciónak emellett világos áttekintéssel kell rendelkeznie az új termékek (vagy a meglévő termékek jelentős átalakításainak) különböző üzletágakban és portfóliókban való bevezetéséről, és jogosultnak kell lennie annak megkövetelésére, hogy a meglévő termékek átalakításait vessék alá az új termék politikában meghatározott formális folyamatnak.

24. Belső kontroll keretek

1. Az intézménynek átfogó és erőteljes belső kontroll kereteket kell kidolgoznia fenntartania, beleértve az egyes független kontroll funkciókat, amelyek küldetésük teljesítése érdekében megfelelő státusszal rendelkeznek.
2. Az intézmény belső kontroll keretének biztosítania kell a hatékony és eredményes működést, a kockázatok megfelelőkontrollját, a prudens üzleti magatartást, a belső és külső jelentésekben szereplő pénzügyi és nem pénzügyi információk megbízhatóságát, valamint a jogszabályoknak, előírásoknak, felügyeleti követelményeknek és az intézmény belső szabályzatainak és döntéseinek való megfelelést. A belső kontroll keretnek a szervezet egészét le kell fednie, ideértve valamennyi üzleti, támogató és kontroll egység tevékenységét. A belső kontrollkeretnek illeszkedni kell az intézmény tevékenységéhez, és megbízható igazgatási és számviteli eljárásokkal kell rendelkeznie.
3. Belső kontroll keret kidolgozása során az intézménynek a belső szabályzatoknak és döntéseknek való megfelelés érdekében gondoskodnia kell arról, hogy világos, átlátható és dokumentált döntéshozatali folyamat álljon rendelkezésre, a felelősségi köröket és a jogköröket pedig világosan osszák el. Annak érdekében, hogy az intézmény valamennyi területén erős belső kontroll keretet valósítsanak meg, az üzleti és támogató egységeknek kell elsősorban felelniük a megfelelő belső kontroll politikák és eljárások létrehozásáért és fenntartásáért.
4. A megfelelő belső kontroll keret azt is megköveteli, hogy független kontroll funkciók meggyőződjenek meg arról, hogy ezeket a politikákat és eljárásokat be is tartják. A kontroll funkcióknak magukban kell foglalniuk egy kockázati kontroll funkciót, egy megfelelőség biztosítási funkciót és egy belső ellenőrzési funkciót.
5. A kontroll funkciókat megfelelő szinten kell létrehozni a hierarchián belül, és ezeknek közvetlenül a vezető testület felé kell jelenteniük. Függetlennek kell lenniük az általuk nyomon követett és ellenőrzött üzleti és támogató egységektől, valamint szervezetileg függetlennek kell lenniük egymástól (mivel különböző funkciókat töltenek be). Kevésbé összetett vagy kisebb intézményeknél azonban a kockázat kontroll funkció és a megfelelőség biztosítási funkció feladatai összevonhatók. A leányvállalatok kontroll funkcióit a csoport szintű kontroll funkcióknak kell felügyelniük.
6. Ahhoz, hogy egy kontroll funkciót függetlennek lehessen tekinteni, a következő feltételeknek kell teljesülniük:

   a) alkalmazottai nem végeznek semmilyen olyan feladatot, amely azoknak a tevékenységeknek a körébe tartozik, amelyek nyomon követése és ellenőrzése a kontroll funkció célja;

   b) a kontroll funkció szervezetileg elkülönül azoktól a tevékenységektől, amelyek nyomon követésére és ellenőrzésére kijelölték;

c) a kontroll funkció vezetője olyan személynek van alárendelve, aki semmilyen felelősséggel nem tartozik a kontroll funkció által nyomon követett és ellenőrzött tevékenységek irányításáért. A kontroll funkció vezetőjének általában közvetlenül a vezető testületnek és esetleg az érintett bizottságoknak kell beszámolnia, és rendszeresen részt kell vennie azok ülésein; és

d) a kontroll funkció alkalmazottainak javadalmazása nem függhet a kontroll funkció által nyomon követett és ellenőrzött tevékenységek teljesítményétől, és a javadalmazás semmilyen egyéb módon nem gyengítheti az alkalmazottak tárgyilagosságát.

7. A kontroll funkcióknak megfelelő számú képzett munkatárssal kell rendelkezniük (csoportok esetében az anyavállalat és a leányvállalatok szintjén egyaránt). Az alkalmazottaknak mindig megfelelően képzetteknek kell lenniük, és megfelelő képzésben kell részesülniük. Emellett megfelelő adatrendszereknek és támogatásnak is a rendelkezésükre kell állniuk, és hozzá kell férniük a feladataik ellátásához szükséges belső és külső információkhoz.
8. A kontroll funkcióknak az azonosított jelentősebb hiányosságokról rendszeresen formális jelentést kell készíteniük a vezető testület számára Ezeknek a jelentéseknek tartalmazniuk kell a korábbi megállapítások nyomon követését, és minden új azonosított jelentős hiányosság esetében az azzal járó lényeges kockázatokat, továbbá hatásvizsgálatot és ajánlásokat. A vezető testületnek kellő időben és hatékonyan kell fellépnie a kontroll funkciók megállapításai nyomán, és megfelelő korrekciós intézkedést kell megkövetelnie.

25. Kockázat kontroll funkció

1. Az intézménynek át fogó és független kockázat kontroll funkciót kell létrehoznia.
2. A kockázat kontroll funkciónak biztosítania kell, hogy az intézmény adott egységei az intézményt érintő összes fő kockázatot azonosítsák és megfelelően kezeljék, és hogy a vezető testület az összes lényeges kockázatra vonatkozóan holisztikus képet kapjon. A kockázat kontroll funkciónak releváns független információt, elemzéseket és szakértői véleményt kell biztosítania a kockázati kitettségekről, valamint tanácsot kell adnia a vezető testület és az üzleti vagy támogató egységek javaslataival és az általuk hozott kockázati döntésekkel kapcsolatban arra nézve, hogy azok összhangban vannak-e az intézmény kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával. A kockázat kontroll funkció javasolhatja a kockázatkezelési keretek javítását, és ajánlást tehet a kockázati politikák, eljárások és limitek megsértéseinek orvoslására nézve is.
3. A kockázat kontroll funkciónak az intézmény szervezetében központi helyen kell állnia, és azt úgy kell felépíteni, hogy végre tudja hajtani a kockázati politikákat, és ellenőrizni tudja a kockázatkezelés keretét. A nagy, bonyolult és szofisztikált intézmények fontolóra vehetik minden lényeges üzletág

tekintetében külön kockázat kontroll funkció létrehozását. Az intézményben azonban léteznie kell egy központi kockázat kontroll funkciónak (ide értve adott esetben az anyavállalatnál működő csoportszintű kockázat kontroll funkciót), amely az összes kockázatról holisztikus képet alkot.

4. A kockázat kontroll funkciónak függetlennek kell lennie azoktól az üzleti és támogató egységektől, amelyek kockázatait ellenőrzi, de nem szabad azoktól elszigetelni. Elegendő tudással kell rendelkeznie a kockázatkezelési technikákkal és eljárásokkal, valamint a piacokkal és a termékekkel kapcsolatban. Az operatív funkciók és a kockázat kontroll funkció közötti kölcsönhatásnak elő kell segítenie azt a célkitűzést, hogy az intézmény valamennyi munkatársa felelősséggel viseltessen a kockázatok kezeléséért.

26. A kockázat kontroll funkció szerepe

1. A kockázat kontroll funkciót korai szakaszban aktívan, be kell vonni az intézmény kockázati stratégiájának kidolgozásába, valamint az összes lényeges kockázatkezelési döntésbe. A kockázat kontroll funkciónak kulcsszerepet kell játszania annak biztosításában, hogy az intézmény hatékony kockázatkezelési folyamatokkal rendelkezzen.

A kockázat kontroll funkció szerepe a stratégiában és a döntésekben

2. Az intézmény kockázattűrésének/kockázatvállalási hajlandósági szintjének meghatározása érdekében a kockázat kontroll funkciónak biztosítania kell a vezető testület számára az összes lényeges, kockázattal kapcsolatos információt (például a kockázati kitettség technikai elemzése révén).
3. A kockázat kontroll funkciónak értékelnie kell a kockázati stratégiát is, beleértve az üzleti egységek által javasolt célokat, és döntéshozatal előtt tanáccsal kell ellátnia a vezető testületet. A céloknak, amelyek hitelminősítéseket és tőkearányos eredmény rátákat foglalnak magukban, megvalósíthatóknak és következeteseknek kell lenniük.
4. A kockázat kontroll funkciónak az intézmény kockázati stratégiájának és politikájának végrehajtásáért viselt felelősségét meg kell osztania az intézmény üzleti egységével. Miközben az üzleti egységeknek be kell tartaniuk a vonatkozó kockázati limiteket, a kockázat kontroll funkciónak kell felelősséget vállalnia annak biztosításáért, hogy a limitek összhangban legyenek az intézmény egészének kockázatvállalási hajlandóságával/kockázattűrésével, valamint annak folyamatos jelleggel történő nyomon követéséért, hogy az intézmény ne vállaljon túlzott kockázatot.
5. A kockázat kontroll funkció döntéshozatali folyamatokba való bevonásának biztosítania kell a kockázati megfontolások megfelelő figyelembevételét. A meghozott döntésekért való elszámoltathatóságnak azonban továbbra is az üzleti és támogató egységek kell, végső soron pedig a vezető testülettel szemben kell fennállnia.

A kockázat kontroll funkció szerepe a kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletekben

6. A kockázat kontroll funkciónak biztosítania kell a kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletek felülvizsgálatát, valamint az intézmény tekintetében ezek kapcsán felmerülő – tényleges vagy lehetséges – kockázatok azonosítását és megfelelő értékelését.

A kockázat kontroll funkció szerepe a jogi felépítés összetettségében

7. A kockázat kontroll funkciónak meg kell céloznia az intézmény jogi felépítésének összetettségéből eredő jelentős kockázatok azonosítását.

Magyarázó megjegyzés:

A kockázatok közé tartozhatnak a vezetés átláthatóságának hiánya, az egymással összefonódó és összetett finanszírozási struktúrák által okozott működési kockázatok, a csoporton belüli kitettségek, a már érvényesített biztosítékkal kapcsolatos kockázatok és a partnerkockázat.

A kockázat kontroll funkció szerepe a jelentős változásokban

8. A kockázat kontroll funkciónak értékelnie kell, hogy az azonosított jelentős kockázatok szokásos és kedvezőtlen körülmények között hogyan érinthetik az intézménynek vagy a csoportnak azt a képességét, hogy kockázati profilját kezelje, illetve finanszírozási- és tőkebevonó képességét.
9. Jelentős változásokkal vagy kivételes ügyletekkel kapcsolatos döntéshozatal előtt, a kockázat kontroll funkciót be kell vonni az ilyen változásoknak és kivételes ügyleteknek az intézmény és a csoport egészének kockázatára gyakorolt hatásának értékelésébe.

Magyarázó megjegyzés:

A jelentős változások vagy kivételes ügyletek közé tartozhatnak a fúziók és felvásárlások, a leányvállalatok vagy különleges célú gazdasági egységek létrehozása, az új termékek, a rendszerek, kockázatkezelési keretek vagy eljárások változásai, valamint az intézmény szervezetének változásai.

Lásd a három 3. szintű európai pénzügyi felügyeleti bizottság (a CEBS, a CESR és a CEIOPS) által kiadott, a pénzügyi szektorbeli részesedés-szerzésekről és részesedés-növelésekről szóló 2008-as közös iránymutatást, amelyet az EBH honlapján tettek közzé. A kockázat kontroll funkciót korai szakaszban, aktívan kell bevonni a csoport felépítésének megváltozásával (ideértve a fúziókat és felvásárlásokat) összefüggő lényeges kockázatok azonosításába (ideértve a nem elégséges – a fúzió utáni kockázatokat nem megfelelően azonosító – átvilágítások lefolytatásából eredő lehetséges következményeket),és a kockázat

kontroll funkciónak a megállapításairól közvetlenül a vezető testületnek kell beszámolnia.

A kockázat kontroll funkció szerepe a mérésben és az értékelésben

10. A kockázat kontroll funkciónak biztosítania kell, hogy az intézmény belső kockázatmérései és -értékelései a forgatókönyvek megfelelő körét öleljék fel, és a függőségeket és korrelációkat tekintve kellően konzervatív feltételezéseken alapuljanak. Ennek magában kell foglalnia annak intézményi szintű, kvalitatív (többek között szakértői véleményen alapuló) értékelését, hogy az intézmény kockázatai és nyereségessége, valamint külső működési környezete között milyen kapcsolatok állnak fenn.

A kockázat kontroll funkció szerepe a nyomon követésben

11. A kockázat kontroll funkciónak biztosítania kell, hogy az üzleti egységek minden azonosított kockázatot hatékonyan nyomon tudjanak követni. A kockázat kontroll funkciónak rendszeresen értékelnie kell az intézmény aktuális kockázati profilját, és azt össze kell vetnie az intézmény stratégiai céljaival, kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával, hogy lehetővé tegye az irányítási funkció ellátó vezető testület számára a döntéshozatalt, a felvigyázási funkciót ellátó vezető testület számára pedig a felülvizsgálatot.
12. A kockázat kontroll funkciónak trendeket kell elemeznie, és fel kell ismernie a változó körülményekből és feltételekből eredő új és újonnan megjelenő kockázatokat. Ezenkívül rendszeresen össze kell vetnie a tényleges kockázati eredményeket a korábbi becslésekkel (értsd visszamérési teszteket kell folytatnia), hogy értékelje és javítsa a kockázatkezelési folyamat pontosságát és hatékonyságát.
13. A csoport szintű kockázat kontroll funkciónak nyomon kell követnie a leányvállalatok által vállalt kockázatokat. A csoport jóváhagyott stratégiájával össze nem egyeztethető ügyekről be kell számolni a releváns vezető testületnek.

A kockázat kontroll funkció szerepe a jóvá nem hagyott kitettségekben

14. A kockázat kontroll funkciót megfelelően be kell vonni az intézmény stratégiájában, jóváhagyott kockázattűrésében/kockázatvállalási hajlandóságában és limitrendszerében alkalmazott változtatásokba.
15. A kockázat kontroll funkciónak értékelnie kell a jogsértéseket és egyéb nem megfelelő gyakorlatokat (ideértve az okokat, a kitettség megszüntetésének, csökkentésének vagy fedezésének tényleges költségére irányuló jogi és gazdasági elemzést, amely azt a kitettség megtartásának lehetséges költségével veti össze), melynek során független módon kell eljárnia. (ideértve ennek okát és a). A kockázat kontroll funkciónak adott esetben tájékoztatnia kell az érintett üzleti egységeket, és ajánlást kell tennie a probléma lehetséges orvoslására nézve.

Magyarázó megjegyzés:

A stratégiák, a kockázattűrés/kockázatvállalási hajlandóság vagy a limitek megsértését okozhatják új ügyletek, a piaci körülmények változásai vagy az intézmény stratégiájában, politikáiban és eljárásaiban bekövetkező fejlődés, ha ezekkel nem jár együtt a limitek vagy a kockázattűrés/kockázatvállalási hajlandóság megfelelő megváltoztatása.

16. A kockázat kontroll funkciónak kulcsszerepet kell játszania annak biztosításában, hogy ajánlásairól a megfelelő szinten döntés szülessen, azokat az érintett üzleti egységek betartsák, és azokról megfelelően beszámoljanak a vezető testületnek, a kockázat kezelési bizottságnak és az üzleti vagy támogató egységnek.
17. Az intézménynek megfelelő lépéseket kell tennie a belső vagy külső csalárd magatartás és a szabálysértések (például a belső eljárások megsértése, a limitek megsértése) ellen.

Magyarázó megjegyzés:

Jelen Iránymutatás alkalmazásában a „csalás” a 2006/48/EK irányelv X. mellékletének 5. részében meghatározott belső és külső csalást foglalja magában. Ide tartoznak a csalásra, a vagyon hűtlen kezelésére, a jogszabályok vagy a vállalati szabályok (kivéve a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó szabályokat) kijátszására irányuló szándékos tevékenységből adódó veszteségek, legalább egy belső fél közreműködésével (belső csalás), valamint a csalásra, a vagyon hűtlen kezelésére vagy a jogszabályok kijátszására irányuló, harmadik fél által elkövetett szándékos tevékenységekből adódó veszteségek (külső csalás).

27. Kockázati kontroll vezető

1. Az intézménynek ki kell neveznie egy kockázati kontroll vezetőt, aki kizárólagosan felel a kockázati kontroll funkcióért és a szervezet egészében az intézmény kockázatkezelési keretének nyomon követéséért.
2. A kockázati kontroll vezető (vagy azzal egyenértékű beosztású személy) felelős azért, hogy átfogó és érthető tájékoztatást nyújtson a kockázatokról, lehetővé téve a vezető testület számára, hogy megértse az intézmény egészének kockázati profilját. Ugyanez vonatkozik a teljes csoport tekintetében az anyavállalat kockázati kontroll vezetőjére.
3. A kockázati kontroll vezetőjének kellő szakértelemmel, működési gyakorlattal, önállósággal és szervezetben elfoglal hellyel kell rendelkeznie ahhoz, hogy megkérdőjelezhesse az intézmény kockázati kitettségét érintő döntéseket. Az intézménynek mérlegelnie kell a kockázati kontroll vezető vétójoggal való felruházását. A kockázati kontroll vezetőjének és a vezető testületnek vagy az érintett bizottságoknak képeseknek kell lenniük a kockázattal kapcsolatos főbb

ügyekről való egymás közötti közvetlen kommunikációra, beleértve az olyan fejleményeket, amelyek esetleg nincsenek összhangban az intézmény kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával és stratégiájával.

4. Ha egy intézmény a döntések megvétózásához való joggal kívánja felruházni a kockázati kontroll vezetőjét, úgy a kockázati politikáiban meg kell határoznia azokat a körülményeket, amelyek között a kockázati kontroll vezető élhet ezzel a joggal, valamint a javaslatok jellegét (például hitelezési vagy befektetési döntés, vagy korlátok megszabása). A politikáknak le kell írniuk az előterjesztési vagy fellebbezési eljárásokat és a vezető testület tájékoztatásának módját.
5. Ha egy intézmény sajátosságai – nevezetesen mérete, szervezete és tevékenységeinek jellege – nem indokolják egy külön kinevezett személy ilyen felelősséggel való felruházását, a funkciót az intézményen belül egy másik rangidős személy is betöltheti, feltéve hogy nem áll fenn érdekkonfliktus.
6. Az intézménynek dokumentált folyamatokkal kell rendelkeznie a kockázati kontroll vezető beosztás betöltésére, valamint a feladatkör visszavonására. A kockázati kontroll vezető megbízásának visszavonásához a felvigyázási funkciót ellátó vezető testület előzetes jóváhagyása szükséges. A kockázati kontroll vezető elmozdítását vagy kinevezését általában nyilvánosságra kell hozni, és az okokról tájékoztatni kell a felügyeleti hatóságot.

28. Megfelelőség biztosítási funkció

1. Az intézménynek a megfelelőségi kockázatai kezelése érdekében megfelelőség biztosítási funkciót kell létrehoznia.
2. Az intézménynek megfelelőségi politikát kell jóváhagynia és alkalmaznia, amelyet az összes alkalmazott irányába kommunikálni kell.

Magyarázó megjegyzés:
A megfelelőségi kockázat (amelyet úgy határoznak meg, mint az eredményt és a tőkét érintő olyan jelenlegi és jövőbeli kockázatot, amely a jogszabályoknak, szabályoknak, előírásoknak, megállapodásoknak, előírt gyakorlatoknak vagy etikai sztenderdeknek való meg nem felelésből vagy azok megsértéséből ered) bírságokhoz, károkhoz és/vagy szerződések semmissé válásához vezethet, és csökkentheti az intézmény hírnevét.

3. Az intézménynek állandó és hatékony megfelelőség biztosítási funkciót kell létrehoznia, és ki kell neveznie egy személyt, aki az intézmény és a csoport egészében felelős e funkcióért (megfelelőségi biztos vagy megfelelőség biztosítási vezető). Kisebb és kevésbé összetett intézményeknél ezt a funkciót össze lehet vonni a kockázat kontroll funkcióval vagy a támogató funkciókkal (például HR, jog stb.), vagy a megfelelőség biztosítási funkció működtethető ezek támogatásával. A megfelelőség biztosítási funkciónak biztosítania kell a megfelelőségi politika betartását, és be kell számolnia a vezető testületnek és

adott esetben a kockázat kontroll funkciónak a megfelelőségi kockázatok kezeléséről. A vezető testületnek és a kockázat kontroll funkciónak a döntéshozatali folyamatban figyelembe kell vennie a megfelelőség biztosítási funkció megállapításait.

4. A megfelelőség biztosítási funkciónak tanáccsal kell ellátnia a vezető testületet azokkal a jogszabályokkal, szabályokkal, előírásokkal és sztenderdekkel kapcsolatban, amelyek vonatkozásában az intézménynek megfelelési kötelezettsége áll fenn, és értékelnie kell a jogi és szabályozási környezetben bekövetkező változásoknak az intézmény tevékenységeire gyakorolt lehetséges hatását.
5. A megfelelőség biztosítási funkciónak azt is meg kell erősítenie, hogy az új termékek és új eljárások megfelelnek-e az aktuális jogi környezetnek és a jogszabályok, a szabályozás és a felügyeleti követelmények esetleges küszöbön álló, ismert változásainak.

Magyarázó megjegyzés: Különös gondossággal kell eljárni, ha az intézmény ügyfelek nevében végez bizonyos szolgáltatásokat vagy hoz létre struktúrákat (például társaságot vagy partnerséget létrehozó megbízottként jár el, vagyonkezelői szolgáltatásokat nyújt vagy összetett strukturált finanszírozási ügyleteket alakít ki ügyfelek számára), ami sajátos felelős belső irányítási problémákhoz és prudenciális megfontolásokhoz vezethet.

29. Belső ellenőrzési funkció

1. A belső ellenőrzési funkciónak mind hatékonysági, mind eredményességi szempontból értékelnie kell az intézmény belső kontroll keretének minőségét.
2. A belső ellenőrzési funkciónak valamennyi operatív és kontroll egységnél szabadon hozzá kell férnie a vonatkozó dokumentumokhoz és információkhoz.
3. A belső ellenőrzési funkciónak értékelnie kell, hogy az intézmény tevékenységei és egységei (köztük a kockázat kontroll funkció és a megfelelőség biztosítási funkció) megfelelnek-e a politikáknak és az eljárásoknak. A belső ellenőrzési funkciót ezért semmilyen másik funkcióval nem szabad összevonni. A belső ellenőrzési funkciónak azt is értékelnie kell, hogy a hatályos politikák és eljárások továbbra is megfelelőek-e, és megfelelnek-e a jogi és szabályozó hatósági követelményeknek.
4. A belső ellenőrzési funkciónak különösen az intézmény módszereinek és technikáinak, feltételezéseinek és a belső modellekben (például kockázati modellezés és számviteli mérés) használt információforrásainak megbízhatóságát biztosító folyamatok feddhetetlenségét kell megerősítenie. Úgyszintén értékelnie kell a kvalitatív kockázatazonosítási és -értékelési eszközök minőségét és használatát. Függetlenségének erősítése érdekében azonban a belső ellenőrzési funkciónak nem szabad közvetlenül részt vennie a

modellek vagy egyéb kockázatkezelési eszközök megtervezésében és kiválasztásában.

5. A vezető testületnek ösztönöznie kell a belső ellenőröket a nemzeti és nemzetközi szakmai sztenderdek betartására. A belső ellenőrzési munkát az ellenőrzési tervvel és a részletes ellenőrzési programokkal összhangban, valamilyen kockázat alapuló megközelítést követve kell folytatni. Az ellenőrzési tervet az audit bizottságnak és/vagy a vezető testületnek kell jóváhagynia.

Magyarázó megjegyzés: Az itt említett szakmai sztenderdekre példaként szolgálnak a Belső Ellenőrök Intézete által megállapított sztenderdek.

6. A belső ellenőrzési funkciónak közvetlenül a vezető testületnek és/vagy (adott esetben) az audit bizottságnak kell beszámolnia megállapításairól és a belső kontroll mechanizmusok lényeges javítását célzó javaslatairól. A vezetés érintett szintjének valamennyi belső ellenőrzési ajánlást formális nyomon követési eljárás alá kell vonnia, annak érdekében, hogy biztosan megoldásra kerüljenek, és arról be is számoljanak.

D. Információs rendszerek és üzletmenet-folytonosság

30. Információs rendszer és kommunikáció

1. Az intézménynek valamennyi jelentős tevékenységét lefedő, hatékony és megbízható információs és kommunikációs rendszerekkel kell rendelkeznie. Magyarázó megjegyzés: A vezetőségi döntéshozatalt hátrányosan érinthetnék a rosszul megtervezett és ellenőrzött rendszerek által nyújtott nem megbízható vagy félrevezető információk. Így az intézmény tevékenységeinek kritikus komponense az olyan információs és kommunikációs rendszerek létrehozása és fenntartása, amelyek tevékenységeinek teljes körét lefedik. Ezeket az információkat jellemzően elektronikus és nem elektronikus eszközökkel egyaránt biztosítják. Az intézménynek különösen tudatában kell lennie az információk elektronikus formában történő feldolgozásával kapcsolatos szervezeti és belső kontroll követelményeknek és a megfelelő ellenőrzési nyomvonal szükségességének. Ez akkor is érvényes, ha az IT-rendszereket kiszervezték egy informatikai szolgáltatóhoz.

1. Az információs rendszereknek, köztük az adatokat elektronikus formában tároló és használó rendszereknek, biztonságosaknak kell lenniük, és azokat függetlennyomon követési eljárásoknak kell alávetni és megfelelő készenléti

tervekkel kell támogatni. Az intézménynek az IT-rendszerek bevezetésekor meg kell felelnie az általánosan elfogadott informatikai sztenderdeknek.

31. Az üzletmenet-folytonosság menedzsment

1. Az intézménynek megbízható üzletmenet-folytonossági menedzsmentet kell kialakítania annak érdekében, hogy az üzletmenet súlyos zavara esetén is képes legyen a folyamatos működésre és korlátozni a veszteségeket.

Magyarázó megjegyzés:
Az intézmény tevékenysége során több kritikus erőforrásra támaszkodik (például informatikai rendszerek, kommunikációs rendszerek, épületek). Az üzletmenet-folytonosság menedzsment célja a katasztrófából vagy az ezen erőforrások elhúzódó kieséséből és az intézmény szokásos üzleti eljárásainak ebből adódó zavarából eredő működési, pénzügyi, jogi, hírnév és egyéb jelentős következmények csökkentése. Egyéb kockázatkezelési intézkedést jelenthet az ilyen események bekövetkezési valószínűségének csökkentése vagy pénzügyi hatásának harmadik félre való áthárítása (például biztosítás révén).

2. A megbízható üzletmenet-folytonossági menedzsment létrehozása érdekében az intézménynek gondosan elemeznie kell az üzletmenet súlyos zavaraival szembeni kitettségét, valamint (számszerűen és kvalitatív módon) belső és/vagy külső adatok és forgatókönyv-elemzések felhasználásával értékelnie kell azok lehetséges hatását. Ennek az elemzésnek ki kell terjednie minden üzleti és támogató egységre és a kockázat kontrollfunkcióra, és figyelembe kell vennie a köztük fennálló egymásrautaltságot. Ezen túlmenően aktívan be kell vonni a független üzletmenet-folytonossági funkciót, a kockázat kontroll funkciót vagy a működési kockázat kezelésével foglalkozó funkciót. Az elemzés eredményeinek hozzá kell járulniuk az intézmény helyreállítási prioritásainak és célkitűzéseinek meghatározásához.

Magyarázó megjegyzés:
A működési kockázat kezelésével foglalkozó funkciót illetően lásd a 2006/48/EK irányelv X. melléklete 3. részének 4. pontját is, amely ilyen független funkciót ír elő a fejlett mérési módszert alkalmazó intézmények számára; e funkció feladatait a validálásról szóló (2006-ban közzétett) iránymutatás 615–620. bekezdései írják el, amelyek megtalálhatóak az EBH honlapján.

3. Az intézménynek a fenti elemzés alapján létre kell hoznia a következőket:

    a) készenléti és üzletmenet-folytonossági tervek annak biztosítása érdekében, hogy az intézmény megfelelően reagáljon a

vészhelyzetekre, és képes legyen fenntartani legfontosabb üzleti tevékenységeit, ha zavar támad szokásos üzleti eljárásaiban,

b) a kritikus erőforrásokra vonatkozó helyreállítási tervek, hogy képes legyen megfelelő időn belül visszatérni a szokásos üzleti eljárásokhoz. Az üzletmenet lehetséges zavaraiból eredő, fennmaradó kockázatnak összhangban kell lennie az intézmény kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával.

4. A készenléti, üzletmenet-folytonossági és helyreállítási terveket dokumentálni kell, és gondosan végre kell hajtani. A dokumentációnak rendelkezésre kell állnia az üzleti és támogató egységekben és a kockázat kontroll funkciónál, és azokat olyan rendszerekben kell tárolni, amelyek fizikailag elkülönítettek, és vészhelyzet esetén könnyen elérhetőek. Megfelelő képzést kell biztosítani. A terveket rendszeresen tesztelni és frissíteni kell. A tesztek során felmerülő problémákat és hibákat dokumentálni és elemezni kell, a tervek ezeknek megfelelő felülvizsgálata mellett.

E. Átláthatóság

32. Felelősség

1. A stratégiákat és politikákat az intézmény összes érintett munkatársa felé kommunikálni kell.

2. Az intézmény alkalmazottainak ismerniük kell a feladataikhoz és felelősségeikhez kapcsolódó politikákat és eljárásokat, és azokat be kell tartaniuk.

3. Ennek megfelelően a vezető testületnek világos és következetes módon tájékoztatnia kell és napra készen kell tartania az érintett munkatársakat az intézmény stratégiáiról és politikáiról, legalább a saját feladataik ellátásához szükséges szinten. Ez megtehető írásbeli iránymutatások, kézikönyvek vagy egyéb eszközök segítségével.

33. A belső irányítás átláthatósága

1. Az intézmény belső irányítási keretének átláthatónak kell lennie. Az intézménynek világosan, kiegyensúlyozottan, pontosan és kellő időben kell ismertetnie aktuális helyzetét és jövőbeli kilátásait.

Magyarázó megjegyzés: Az átláthatóság célkitűzése a felelős belső irányítás területén azt jelenti, hogy az intézmény összes érintett érdekelt felét (köztük a részvényeseket, az

alkalmazottakat, az ügyfeleket és a széles nyilvánosságot) el kell látni az ahhoz szükséges főbb információkkal, hogy meg tudják ítélni a vezető testületmennyire irányítja hatékonyan az intézményt.

A 2006/48/EK irányelv 72. cikke és a 2006/49/EK irányelv 2. cikke szerint az EU-szintű hitelintézeti anyavállalatoknak és az EU-szintű pénzügyi holdingtársaság anyavállalat által ellenőrzött hitelintézeteknek átfogó és érdemi információkat kell közzétenniük, amelyek összevont szinten leírják felelős belső irányítási kereteiket. Jó gyakorlat, ha egyedi szinten minden intézmény, arányos módon tesz közzé saját belső irányításáról információkat.

2. Az intézménynek legalább a következőket kell nyilvánosan közzétennie:

    a) irányítási struktúrái és politikái, ideértve célkitűzéseit, szervezeti felépítését, felelős belső irányítási kereteit, a vezető testület struktúráját és szervezetét, ezen belül a résztvevőket, valamint az intézmény ösztönzési és javadalmazási struktúráját;

    b) a leányvállalatokkal és kapcsolt felekkel bonyolított tranzakciók jellege, terjedelme, célja és gazdasági lényege, ha ezek jelentős hatással vannak az intézményre;

    c) az üzleti és kockázati stratégia meghatározásának módja (ideértve a vezető testület részvételét) és az előrelátható kockázati tényezők;

    d) létrehozott bizottságai és azok megbízása és összetétele;

    e) belső kontroll kerete és a kontroll funkciók szervezésének módja, az általuk végzett főbb feladatok, teljesítményük vezető testület általi nyomon követésének módja és bármilyen tervezett lényeges változtatás e funkciókban; és

    f) a pénzügyi és működési eredményére vonatkozó lényeges információk.

3. Az intézmény aktuális helyzetére vonatkozó információknak meg kell felelniük a jogi közzétételi követelményeknek. Az információknak világosnak, pontosnak, lényegesnek, kellő idejűnek és elérhetőknek kell lenniük.
4. Azokban az esetekben, amikor a nagyfokú pontosság késleltetné az időérzékeny információk kiadását, az intézménynek meg kell találnia a megfelelő egyensúlyt a kellő időben történő közlés és a pontosság között, szem előtt tartva azt a követelményt, hogy valós és hiteles képet kell adnia helyzetéről, és kielégítő magyarázattal kell szolgálnia bármilyen késedelem esetén. Ez a magyarázat nem használható fel a szokásos beszámolási követelmények késleltetésére.

III. cím –Záró rendelkezések és átültetés

34. Hatályon kívül helyezés

Jelen felelős belső irányításról szóló Iránymutatás elfogadásával és közzétételével hatályukat vesztik a következő iránymutatások: a felügyeleti felülvizsgálati folyamat alkalmazásáról szóló CEBS-iránymutatás 2.1. szakasza (2006. január 25), melynek címe „Iránymutatások a felelős belső irányításról”; a javadalmazási politikákkal kapcsolatos alapelvek (2009. április 20) és a kockázatkezeléssel kapcsolatos alapelvek (2010. február 16).

35. Az alkalmazás időpontja

A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak úgy kell végrehajtaniuk a felelős belső irányításról szóló Iránymutatást, hogy azt 2012. március 31-ig beépítik a felügyeleti eljárásaikba. Ezt követően a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az Iránymutatást az intézmények ténylegesen betartsák.